

**KINEMATIKA TEKTONICKÝCH POHYBŮ V SEVEROZÁPADNÍM KŘÍDLĚ PRAŽSKÉ SYNFORMY
(BARRANDIEN)**

J. Janečka^{1,2} a R. Melichar¹

¹ Ústav geologických věd, Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita, Kotlářská 2, 611 37 Brno, Česká republika, melda@sci.muni.cz

² Geologický ústav, Akademie věd ČR, Rozvojová 135, 165 02 Praha 6, Česká republika, wilgefortz@yahoo.com

Pražská pánev v tepelsko-barrandienské oblasti (český masív), představuje reliktní sediment ordovicko-devonského stáří, zvrásněný do velkého synklinoria. V pražské pánvi bylo vymezeno několik hlavních tektonických struktur, které mají směr zhruba sv. - jz. a jsou subparalelní s osou synklinoria, jsou to (od sz. k jv.): pražský zlom, tachlovický zlom, kodský zlom, osovský přesmyk a závistký zlom.

Pražský zlom (Krejčí & Feistmantel 1890) je subvertikální porucha, která způsobuje zaklesnutí ordoviku, siluru a pravděpodobně i karbonu v severní části, oproti spodnímu ordoviku a proterozoiku ve střední a jižní části. Tachlovický zlom byl objeven při zkoumání vrtem na železné rudy u Tachlovic, Svoboda s Prantlem jej popsali jako přesmyk (Svoboda & Prantl 1948). Po svém mapování Horný upřesnil průběh tachlovického zlomu, který je podle něho sledovatelný od západních ústí synklinály Kosova přes Beroun – Svatý Jan pod Skalou – Loděnice – Mezou – Tachlovice – Zbuzany až do okolí eporyjí, kde jsou podle něho v tví zaklíněny do ordoviku silurské „kolonie“ (Horný 1965). I Horný (1965) kreslí v profilu tachlovický zlom jako přesmyk k severozápadu. Kodský zlom lze sledovat od okolí Srbska až k Malé Chuchli, kde je jeho pokračování nejasné (Krejčí & Feistmantel 1890). Krejčí ve své práci kreslí kodský zlom jako strmý nebo jako pokles, dnes je již jasné, že jde o přesmyk k jihovýchodu. V této části zlomu Kody kopíruje antiklinálu ameriky, kde je lomem odkryto nasunutí vulkanické facie siluru na devon. O osovský přesmyk popsal opět Krejčí a upozornil, že podél něho jsou zaklesnuty do ordoviku silurské „kolonie“ (Krejčí & Feistmantel 1890). Závistký zlom je další porucha popsaná Krejčím a Feistmantlem (1890), je strmá a odděluje ordovik pražské pánve od proterozoika.

Samotná definice severozápadního křídla pražské pánve je nejasná, pro naše potřeby budeme uvažovat jižní omezení kodským zlomem. Při průzkumu na výchozu tachlovického zlomu v Lišticích u Berouna se ukázalo, že je vrstevnatost ukloněná na 40° k jihovýchodu. V této sněm nadloží tachlovického zlomu jsme našli drobnou zlomovou propagační vráso (slepý násun), indikující pohyb k jihovýchodu, osa této vráso je přibližně 65/20 a meziramení úhel 100°. Úhel rampy, tj. úhel mezi vrstevnatostí a násunem je přibližně 27° a pohyb jsme odhadli na 0,5 m. Po zhotovení diagramu stratigrafické separace (SSD) vyšlo najevo, že tachlovický zlom je vrstevnatostně paralelní zlom s plošinou -stupňovitou geometrií, a je reorientovaný vrásněným jako pokles (Ferbar, Janečka a Melichar 2003). Další zajímavá struktura se nachází u Berounky, naproti Tetíně. Zde je nasunutí k jihovýchodu silur ve vulkanické facii na devon, těsně vedle lomu v Kozle. Z nejvyšší etáže v lomu je také možno pozorovat ve střední části na pravém břehu Berounky vráso zlomového odlepení (detachement fold). Přímě na nejvyšší etáži lomu je odkryta vráso s vergencí k jv., osa vráso 42/16. Dále u ústí Kačáku je zajímavá násunová struktura, v okolí zlomu je silně vyvinutá S-C stavba ukazující násun směrem k jihu. U tohoto násunu jsou vyvinuty vráso s vergencí k severozápadu, ty lze vysvětlit kompresí materiálu v předpolí antiklinály a jeho únikem do nadloží. Další, téměř izoklinální vráso je v Srbsku na levém břehu Berounky, tato vráso má opět vergenci k jihovýchodu, její osa je 41/1.

Jihovýchodní vergence vrás souvisí s existencí dokladovatelných násunů k jihovýchodu v celém severozápadním křídle pražské pánve, dokládá jasné post-sedimentární tektoniku v barrandienu a pohyb k jihovýchodu. Tento výzkum se konal za podpory grantu GA AV ČR (grant IAAA3013406).